

23. és 23/A. AZ ELVESZETT BÁRÁNY TÖRTÉNETE

(Lukács evangéliuma 15,1-7)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Biblia magyarázó jegyzetekkel, Budapest, 2010; Bibliai lexikon gyerekeknek, Budapest, 1987; Bibliai nevek és fogalma, Evangéliumi Kiadó, 1988; Jeremias, Joachim: Jézus példázatai, Budapest, 1990; Jubileumi kommentár, Budapest, 1983; Keresztyén Bibliai Lexikon I-II., Kálvin Kiadó, 2004.)

Jézus többször is példázatok által tanított, hogy illusztráljon, bizonyítson, világosabbá tegye az előtte említett igazságokat. Pédázatai természetből vagy az embervilágból vett analógiák voltak.

Érdekes, hogy csupán a szinoptikusoknál találunk példázatokot, János evangéliuma inkább allegóriákat tartalmaz (pl. Jn 10,1–18).

Mivel Máté evangéliuma a zsidóknak íródott és a fő célja annak bemutatása volt, hogy Jézus a megígért Messiás, a zsidók várva várt királya, ezért az általa feljegyzett példázatok a királysággal kapcsolatosak. Lukács viszont nemcsak azt szerette volna bemutatni, hogy Jézus a zsidók királya, hanem azt is, hogy a világ Megváltója. A leggondosabban jegyezte fel Jézus Isten irgalmával kapcsolatos nyilatkozatait, hogy nem lehet olyan messzire eltávolodni Istentől, ami kizárná a visszatérés lehetőségét. Ebben a tekintetben a 15 fejezet 3 példázata különösképpen is kifejező.

Az elveszett juh példázata főként Isten kereső szeretetét mutatja be. Az ember, akinek száz juha van, meglehetősen gazdag ember lehetett, aki valószínűleg nem érezte volna meg egy báránya elvesztését, de neki mégis fontos volt az az egy is.

juh – A juh nyugodt lény, védtelensége és nyájösztöne a fő oka annak, hogy mind az Ószövetség, mind az Újszövetség a hívők képének használja, a juhnyáj pedig Isten népeként szerepel. A példázatban a bűnös embert egy kóborló juh jelképezi. A bűnben van egyfajta centrifugális törekvés, amely következtében a juh messzire elkóborol, vagyis a bűnös egyre távolabb kerül Istentől. Ha a pásztor nem menne érte, hogy megkeresse, örökre elveszne.

pásztor – A pásztor nagy szerepet játszik a Bibliában. Isten a legnagyobb pásztor mind az egyes hívők számára, mind pedig földi népe, Izrael számára. Odafigyel népére, összegyűjti az elveszettet, megad nekik mindent, amire szükségük van. Már az Ószövetség is beszél prófétikusan Jézusról mint pásztorról (Ez 34,23). Az Újszövetségben Ő maga nevezi önmagát a jó pászornak, Akinek hangját ismerik az övéi és követik Őt, mert előttük jár, ismeri őket, nevükön szólítja juhait, legelőt ad nekik és életét adja értük. Jézus azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.

ha megtalálta – Miután megtalálta elveszett juhát, nem büntette meg, nem üzte durván a karáig, hanem vállára vette és úgy vitte haza. Ebben láthatjuk Jézus övéit támogató kegyelmét, ami nem szűnik meg, amíg azok a végső üdvösség részeseivé nem lesznek.

Örüljetek velem! – Amint eléri otthonát, összehívja barátait és szomszédait, hogy megossza velük örömét. Jézus kijelenti hallgatóságának, hogy ugyanilyen öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnös miatt. Az Örüljetek velem! felszólítás a farizeusoknak és írástudóknak szól, akik zúgolódnak, amiatt, hogy magához fogadja a bűnösöket és együtt eszik velük.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A gyermekek 6-8 éves kora közti szakaszt joggal nevezhetjük történetéhes kornak. Mindig újra könyörögnek, hogy meséljünk még valamit. Legyen az kitalált mese, megtörtént eset, vagy történetek róluk, egyformán élvezik mindet. Ahogyan erőit még mindig a játékon keresztül gyakorolja, úgy elméjét ezekkel a történetekkel táplálja. Egy izgalmas történet azonnali figyelműre kényszeríti. Amit megért, azt elraktározza és megőrzi.

Az olyan elvont fogalmakkal, mint pl. a hit, üdvösség, misszió, stb. még nem tud mit kezdeni. Alkalmatlanok számukra azok a történetek is, amelyek erős gondolati munkát igényelnek. A példázatok többsége ilyen. Mivel a gyermekek gondolkodásmódja konkrét, ezért az elvont példázatok használata alapvetően nem javasolt kisiskolás korban. Csak azok a példázatok vihetőek be, melyek történetiségükben is megfoghatóak. Ilyen az elveszett juh példázata, amely alkalmas már a számukra is. Ha még mindent nem is értenek meg belőle, de a történeten keresztül megismerhetik a Pásztor és nyája kapcsolatát. Képesek teljesen belehelyezkedni a példázatba, amelyben megjelennek mindazok az érzések, amelyek meghatározóak számukra, mint a szeretet, a biztonság, a bizalom és a félelem. Ezért teljes mértékben át tudják élni, hogy Jézus, a pásztor őket is megkeresi, visszaviszi a nyájhoz és meg is őrzi őket.

A történet kapcsán igazi gyermeki bizalom alakulhat ki bennük Jézus iránt. Figyeljünk azokra a gyerekekre is, akiket valami miatt kiközösítenek. Számukra különösen is fontos ez a példázat, hiszen Jézus az ilyen elveszetteket is keresi.

Mivel ennek a korosztálynak a számára még különösen is fontos a játék, a játékosság, és ez a példázat rengeteg olyan lehetőséget rejt magában, ahol ezeket alkalmazhatjuk, bátran éljünk vele. A dramatizálás, az óvodából még jól ismert körjáték, a különböző koncentrációs és bizalom játékok egész sora áll rendelkezésünkre, hogy elmélyítsük bennük az üzenetet.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten keres téged!

Kognitív cél: A történeten keresztüli ismerje meg a Pásztor és nyája kapcsolatát.

Affektív cél: Élje át és érezze át, hogy Jézus megkeres, visszavisz a nyájhoz és megőrzi.

Pragmatikus cél: Fogalmazzák meg mit jelent számukra személy szerint, hogy Jézus a Pásztoruk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • A tankönyvi képek és a szöveg segítségével tudja elmesélni a történetet. • Ismerje és értelmezze segítő kérdésekkel a Lukács evangéliuma 15,6 Igéjét. • Vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben, imádkozásban 	<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten ismerje és tudja elmondani a történetet saját szavaival. • Legyen képes értelmezni a tankönyvi képeket és elolvasni a történetet. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten ismerje és értelmezze Lukács evangéliuma 15,6 Igéjét. • Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben, imádkozásban

Az óra fő része	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Bárányszemle: Óra előtt rakjuk el négyzet alakba a székeket, aklot kialakítva belőlük. Az érkező gyerekeket egyenként vezessük be az akolba, közben nevezzük őket nevükön. visszautalva az előző órára, mindenkinél hangsúlyozzuk, hogy mennyire értékesek, milyen fontosak.</p> <p>A Pásztor hangja: A gyerekek (juhok) csukott szemmel ülnek a székeken (az akolban). A pásztor (hittanoktató) egy nevet suttog. Amikor a gyermek meghallja a nevét, halkán álljon fel és csukott szemmel menjen a pásztorhoz, aki öleléssel jelzi, ha megérkezett.</p> <p>Úton a Pásztorral: A hittanoktató (pásztor) mögé felsorakoznak a gyerekek (juhok). Mindenki megfogja az előtte álló vállát és behunja a szemét. A pásztor lassan elindul és kivezeti az akolból a nyáját, körbevezetheti a teremben és visszaviszi az akolba.</p> <p>Keresd meg az elveszettet: Rejtsünk el óra előtt fejre tehető bárányképeket papírból, amit a gyerekeknek meg kell keresniük. Ha megtalálták, tegyék a fejükre, üljenek a helyükre és így hallgassák a történetet.</p>	<p>A Pásztor és bárányai személyes kapcsolatának hangsúlyozásaként mindenkinél hangsúlyozzuk, hogy mennyire értékesek, milyen fontosak. Anyagszükséglet: székek, elegendő hely az akol kialakítására</p> <p>Koncentrációs játék, amellyel azt rögzítjük a gyermekekben, hogy a Pásztor név szerint ismeri az övéit. Beszéljük meg a gyerekekkel, mit éreztek a játék alatt. Bizalomjáték, amivel a Pásztorra való ráhagyatkozást élhetik át. Amikor visszaértek és újra elfoglalta mindenki a helyét, beszélgessünk róla, mit éreztek a játék alatt. Így még inkább bele tudják élni magukat a juhnyáj szerepébe, hiszen maguk is bárányokká váltak, és keresték az elveszettet is. Átélték annak az örömét, mikor megtalálták az „elveszett” bárányt. Anyagszükséglet: előre elkészített és elrejtett, fejre tehető bárányképek</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Dramatizálással keltsük életre a történetet a következő fókuszpontokkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ A jó pásztor minden juhát ismeri, néven szólítja őket, a juhok pedig ismerik a hangját. Gondoskodik a juhairól. ❖ A pásztor számára minden juh egyformán értékes és fontos. Megkeresi azt, amelyik elkóborolt. 	<p>Elegendő hely a dramatizáláshoz.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Gyengéd szeretettel visszaviszi a többihez. ❖ Összehívja a barátait és szomszédjait, hogy vele együtt örüljenek a megtalált báránynak. <p>Aranymondás: <i>„Örüljetek velem, mert megtaláltam az elveszett juhomat.”</i> Lukács 15,6</p> <p>Ki hiányzik? A gyerekek kört alkotnak. Egy gyerek beáll a kör közepére, behunyja a szemét, ő lesz a pásztor. A többiek mondókára elindulnak körbe: <i>„A mezőn jártunk-keltünk, egy bárányt elvesztettünk. Mondd meg pásztor, mondd meg nekünk: ki az, aki nincsen velünk?”</i> A kör megáll, a hittanoktató rámutat valakire a körből, aki csendben elbújik. Ekkor a gyerekek újra megkérdezik: <i>„Mondd meg gyorsan: Ki nincs velünk?”</i> A pásztor körülnéz és igyekszik kitalálni az elbújt gyerek nevét. Ha eltalálta, megtapsolják, majd szerepet cserélnek. Az elbújt gyerekből lesz a pásztor. Ha nem sikerül kitalálni, bent marad a körben. 2-3 játék után váltsuk le a pásztort, ha nem sikerül kitalálnia.</p>	<p>Az aranymondást írjuk fel a táblára. Ismételjük el együtt, hangosan háromszor, majd minden újabb ismétlésnél töröljünk le egy-egy szót. Anyagszükséglet: iskolai tábla, kréta</p> <p>A gyermek könnyen azonosítani tudja magát az elveszett juhval. A taps az örömük kifejezése a megtalálás (megtaláltatás) felett.</p>
Énekjavaslat	Énekjavaslat: <i>„Sűrű erdő mélyén...”</i>	
Munkáltatás	Munkáltató tankönyv feladatai.	Munkáltató tankönyv 1-4. feladatai.

TOVÁBBI ÖTLETEK

A történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/lost-sheep/>

Elveszett bárány munkáltatás:

A kézműves feladat elérhetősége: <http://rpi-feladatbank.reformatus.hu>

Regisztráció után az első évfolyam/kézműves feladatok kategóriában található meg a feladat, illetve a RPI-FB-HAND-1485431295 kódot is használhatjuk a Kereső mezőbe begépelve.

KÉPELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET:

TKGY 88-89. o. és TKEI o. 104-105.o.

A képen látható:

Az első kép nyugalmat áraszt, békésen legelésznek, fekszenek a juhok, a pásztor mellettük áll. A második kép már csak a feszültség utáni állapotot ábrázolja, a pásztor a megtalált báránnyal látjuk.

Instrukció a képolvasáshoz:

- Láttál-e már juhnyáját a pásztorával? Milyen öltözéket viselt?
- Milyen a képen látható pásztor öltözéke?
- Miért hordanak botot a juhászok?
- Vajon miért kóborolt el az egyik juh?
- Mit csinált a pásztor?
- Hogyan hozta vissza a juhot a pásztor? Miért hozta ölben?
- Ki vigyázott a többi juhra, míg a pásztor az elveszett báránnyt kereste?
- Miért örültek annyira a pásztor és a barátai a megkerült báránynak?
- Neked veszett már el valamid? Mit éreztél? Megtaláltad? Mit éreztél?

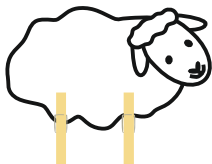
EGYÉB ÖTLETEK

1. Kézműves: egyszerű bárány

Fehér kartonból bárányformát készítünk, amit fel lehet függeszteni. A báránka testét lehet díszíteni gyapjúval, vattával, vagy színezzük is a gyerekek. Aranymondás készítésére is használható a figura. A feladatbankban található hozzá sablon és leírás.

2. Kézműves: csipeszes bárány

Papírból kivágunk bárányformát. A lábait egy-egy facsipesz alkotja. A bárány így asztalra is állítható. A bárány elkészítéséhez sablont a feladatbankban találhatunk.

A kézműves feladat elérhetősége: <http://rpi-feladatbank.reformatus.hu>

Regisztráció után az első évfolyam/kézműves feladatok kategóriában található meg a feladat, illetve a RPI-FB-HAND-1523377123 és a RPI-FB-HAND-1526633749 kódot is használhatjuk a Kereső mezőbe begépelve.

3. Drámapedagógiai játék: Kicsiny nyáj

A játék leírása:

A gyerekek a térben sétálnak. Töltsék ki a teret, törekedjenek arra, hogy a kijelölt térben ne legyen üres terület! Miközben elhaladnak egymás mellett, mosollyal köszöntsék egymást. A játékvezető tapsára a gyerekek szoborrá (barikák) válnak. Az indulhat el újra, akit a játékvezető megérint, és halkán a nevét kimondta. Az utolsó játékkörnél a megérintés és a név kimondása után a helyükre ülnek.

Megjegyzés: Koncentrációs játék, csoporthoz való tartozást erősítő játék, testbeszéd megjelenése, szeretetkapcsolat az érintésen keresztül.

4. Drámapedagógiai játék: Megváltozott vagy elveszett

A játék leírása:

A gyerekek egy kupacban leülnek a földre. Mindenki tart a kezében valamit. (Különböző tárgyak, játékok. Ezek az eszközök kapcsolódhatnak a bibliai történethez.)

Egy gyermeket kiállítunk a csapattal szembe, akinek meg kell figyelni, hogy ki, hol ül, mi van a kezében. A kismegfigyelőt kiküldjük a teremből. A bent maradók közül egy gyermeknek megváltoztatjuk a helyét, vagy két tárgyat cseréltetünk ki két gyerek között. Tehát valamilyen változást hajtunk végre. Először mindig csak egy dolgon változtassunk! Behívjuk a megfigyelőt, akinek ki kell találni, hogy mi változott meg. Nagyon izgalmas ebben a játékban, ha a 3., 4. kör után egy gyermeket rejtünk el a teremben. A megfigyelőnek észre kell venni, hogy egy társ veszett el a nyájból.

Megjegyzés: Figyelemkoncentrációs játék. Nagyon izgalmas az a helyzet, amikor egy gyermek hiányát észreveszik vagy sem.

5. Rajz: Báránykereső

Fehér zsírkrétával rajzoljunk bárányt, majd vízfestékkel fessük be a képet és így megleljük az elveszett bárányt. Anyagszükséglet: rajzlapok, fehér zsírkréták, vízfestékek, ecsetek

6. Pásztor-mondóka

A hittanoktató vezetésével mondogatják a ritmusos bárány-mondókat

Fehérek, feketék,
pöttyösek, fontosak,
soványak, kövérek,
fürtösek, gyapjasak,
bárányaim vagytok,
kedvesek, fontosak,
vigyázó pásztornál,
ki lehet boldogabb?

A hittanoktató kérdésekkel irányítja a beszélgetés fonalát, melynek során a kisiskolások felismerik, hogy ők is egyen-egyenként „báránycák”, akiket Jézus megtalált, vigyáz rájuk, de nekik is kötelességük és feladatuk van.

(Forrásanyag: Miklya Luzsányi Mónika – Miklya Zsolt: Játéktár a Mesélő Bibliához. Harmat Kiadó, Bp. 2012).

7. Oktató film – Az elveszett bárány

(Forrásanyag: <https://www.youtube.com/watch?v=ZbEAtfO8uOc>)

8. Zenehallgatás: Pintér Béla: Rólam van szó (4 perc)

<https://www.youtube.com/watch?v=pQMLLe4kyk-o>

Videó képekkel és szöveggel.

9. Imádságra nevelés

<p><u>Keresős imádság</u> a) Imádság előkészítése A hittanoktató 4-6 darab bárány alakú lapra a leckéhez kapcsolódó szavakat ír fel. A lapokat elrejtí a teremben. Javasolt szavak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pásztor • megkeresed • szeretsz minket <p>b) Imádság szövegének a megfogalmazása Feladatutasítás: A teremben elrejtettem kártyákat. Keressétek meg. A megtalálók lesznek a kiscsoport vezetői. A kiscsoportok feladata: a kártyákon lévő szavakból egy-egy mondatos imádságot megfogalmazni.</p> <p>c) Imádkozás A kiscsoportok hangosan imádkozzák a megfogalmazott mondatokat.</p>	<table border="0"> <tr> <td>műfaj</td> <td>többféle</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>hittanosok adott szavak alapján</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>hangosan</td> </tr> <tr> <td>csoport felosztása</td> <td>kiscsoportban</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td></td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe vagy vége</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td>imádság szövegének a megfogalmazása</td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • keresnek • imádságot fogalmaznak meg • kiscsoportban hangosan elmondják az imádságot </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • előkészít • kísér </td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td>bárány alakú kivágott lapok, melyekre szavakat ír fel a hittanoktató</td> </tr> </table>	műfaj	többféle	megfogalmazás	hittanosok adott szavak alapján	imádkozás	hangosan	csoport felosztása	kiscsoportban	kapcsolódás		hely	óra közepe vagy vége	fejlesztési terület	imádság szövegének a megfogalmazása	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • keresnek • imádságot fogalmaznak meg • kiscsoportban hangosan elmondják az imádságot 	hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • előkészít • kísér 	eszközök	bárány alakú kivágott lapok, melyekre szavakat ír fel a hittanoktató
műfaj	többféle																				
megfogalmazás	hittanosok adott szavak alapján																				
imádkozás	hangosan																				
csoport felosztása	kiscsoportban																				
kapcsolódás																					
hely	óra közepe vagy vége																				
fejlesztési terület	imádság szövegének a megfogalmazása																				
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • keresnek • imádságot fogalmaznak meg • kiscsoportban hangosan elmondják az imádságot 																				
hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • előkészít • kísér 																				
eszközök	bárány alakú kivágott lapok, melyekre szavakat ír fel a hittanoktató																				

INSTRUKCIÓK A MUNKÁLTATÓ TANKÖNYV FELADATAIHOZ:

A munkáltató tankönyv 3. feladata hasonló a szudoku c. játékhoz. Minden sorban és minden oszlopban csak egyszer szerepelhet egy ábra. Az elveszett ábra a báránnyt ábrázolja.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Dicséjétek az Urat: 7. Az Úr a Pásztorom- kánon

Sűrű erdő

Sűrű erdő

1. Sűrű erdő mélyén kicsi bárány bégget.
Te elveszett bárány, Jézus keres téged.
Megkérdi az erdő minden bokrát, fáját:
Ugyan melyik látta szegény báránykáját?

♫: Türrmezei Erzsébet
♪: Népi gyűjtés
📖: Jertek, énekeljünk! - 215.

2. Szűrő tövis tépi,
hull a vére érted,
Te elveszett bárány,
Jézus keres Téged.
Mint Ő, a jó Pásztor,
nem szeret úgy senki,
Szegény báránykáját
vérén is megmenti.

3. Engem keres Jézus,
veszni nem hagy árván.
Ha megtalál Jézus,
hazavisz a vállán.
Hív szerető szóval:
Hol vagy, kicsi bárány?
Megment engem Jézus
hulló vére árán.

(A kép forrása: ISTEN TENYERÉN. Református hit- és erkölcsstan tankönyv 1. osztályos tanulók részére. RPI Budapest 2017)